

॥ तैत्तिरीय आरण्यकम् ॥

॥ षष्ठः प्रश्नः ॥

ॐ सन्त्वा॑ सि॒ञ्चामि॒ यजुषा॑ प्र॒जामायु॑र्धनं च॥ ॐ शान्तिः॒
शान्तिः॒ शान्तिः॑॥

प॒रे॒यु॒वा॑ꣳसं प्र॒वतो॑ म॒हीर॑नु॒ बहु॒भ्यः॒ पन्था॑मनपस्पशानम्।
वै॒व॒स्व॒त॑ꣳ स॒ङ्ग॒म॒नं॒ जना॑नां य॒म॑ꣳ रा॒जा॒न॑ꣳ ह॒विषा॑ दुवस्यत।
इ॒दं त्वा॒ वस्त्रं॑ प्रथ॒म॒न्वा॒ग॒न्न॒पै॒त॒द॒ह॒ यदि॒हा॒बि॒भः॒ पुरा॑। इ॒ष्टा॒पूर्त॑मनु॒
सम्प॑श्य॒ दक्षि॑णां॒ यथा॑ ते द॒त्तं ब॑हु॒धा वि॒ब॑न्धुषु। इ॒मौ यु॑नज्मि
ते व॒ह्नी अ॑सु॒नी॒थाय॑ वो॒ढवै॑। या॒भ्यां य॒मस्य॑ सा॒दन॑ꣳ सु॒कृता॑
चापि॑ गच्छतात्। पू॒षा त्वे॒तश्चा॑वयतु प्रवि॒द्वान॑नष्टपशु॒र्भुवन॑स्य
गो॒पाः। स त्वै॒ते॒भ्यः॒ परि॑ददात्पि॒तृ॒भ्योऽग्नि॑दे॒वे॒भ्यः॒ सु॒वि॒द॒त्रे॒भ्यः॒।
पू॒षे॒मा आ॒शा अनु॑वेद॒ सर्वाः॒ सो अ॒स्माꣳ अ॒भय॑तमेन नेषत्।
स्व॒स्ति॒दा अ॒घृ॒णिः॒ सर्व॑वी॒रोऽप्र॑युच्छन्पु॒र ए॑तु प्रवि॒द्वान्॥१॥

आयु॑र्वि॒श्वायुः॒ परि॑पासति त्वा पू॒षा त्वा॑ पातु प्रप॑थे पु॒रस्ता॑त्।
यत्रा॑स॒ते सु॒कृतो॒ यत्र॒ ते य॒युस्त॑त्र त्वा दे॒वः स॑वि॒ता द॑धातु।

भुव॑नस्य पत॑ इ॒दं ह॒विः। अ॒ग्रये॑ रयि॒मते॒ स्वाहा॑। पुरु॑षस्य
 सयाव॑र्यपेद॒घानि॑ मृज्महे। यथा॑ नो अ॒त्र नाप॑रः पुरा ज॒रसु॑
 आय॑ति। पुरु॑षस्य सयावरि॑ वि ते॑ प्रा॒णम॑सि स्रसम्। शरी॑रेण
 म॒हीमिहि॑ स्व॒धयेहि॑ पि॒तृनुप॑ प्र॒जया॒ऽस्मानि॒हाव॑ह। मैव॑
 मा॒ऽस्ता प्रि॑येऽहं दे॒वी स॒ती पि॑तृलो॒कं यदैषि॑। वि॒श्ववा॑रा
 नभ॑सा संव्य॑यन्त्युभौ नो लो॒कौ पर्य॑सा॒भ्याव॑वृत्स्व॥२॥

इ॒यं ना॒री प॑तिलो॒कं वृ॑णा॒ना नि॑प॒द्यत॑ उप॑ त्वा म॒र्त्यं
 प्रेत॑म्। वि॒श्वं पुरा॑णमनु॑ पा॒लय॑न्ती॒ तस्यै॑ प्र॒जां द्रवि॑णं चे॒ह
 धे॑हि। उदी॑र्ष्व ना॒र्यभि॑ जी॒वलो॒कमि॒तासु॑मे॒तमुप॑शेष॒ एहि॑।
 ह॒स्तग्रा॑भस्य॑ दिधि॒षोस्त्वमे॒तत्प॒त्युर्ज॑नि॒त्वम॒भि सम्ब॑भूव।
 सु॒वर्णं॑ ह॒स्तादा॑द॒दाना॑ मृ॒तस्य॑ श्रि॒यै ब्र॒ह्मणे॑ तेज॑से॒ बला॑य।
 अत्रै॒व त्वमि॒ह व॒यं सु॒शेवा॒ विश्वाः॒ स्पृधो॑ अ॒भिमा॑तीर्जयेम।
 धनु॑र॒हस्तादा॑द॒दाना॑ मृ॒तस्य॑ श्रि॒यै क्ष॒त्रायौ॑ज॑से॒ बला॑य। अत्रै॒व
 त्वमि॒ह व॒यं सु॒शेवा॒ विश्वाः॒ स्पृधो॑ अ॒भिमा॑तीर्जयेम। मणि॑ः
 ह॒स्तादा॑द॒दाना॑ मृ॒तस्य॑ श्रि॒यै वि॒शे पु॒ष्ट्यै ब॒लाय॑। अत्रै॒व त्वमि॒ह
 व॒यं सु॒शेवा॒ विश्वाः॒ स्पृधो॑ अ॒भिमा॑तीर्जयेम॥३॥

इममग्रे चमसं मा विजीह्वरः प्रियो देवानामुत सोम्यानाम्।
 एष यश्चमसो देवपानस्तस्मिन्देवा अमृता मादयन्ताम्।
 अग्रेर्वर्म परि गोभिर्व्ययस्व सं प्रोर्णुष्व मेदसा पीवसा
 च। नेत्वा धृष्णुरहरसा जर्हृषाणो दधद्विधक्ष्यन्पर्यङ्ख्यातै।
 मैनमग्रे विदहो माऽभिषोचो माऽस्य त्वचं चिक्षिपो मा
 शरीरम्। यदा शृतं करवो जातवेदोऽथैमेनं प्रहिणुतात्पितृभ्यः।
 शृतं यदा करसि जातवेदोऽथैमेनं परिदत्तात्पितृभ्यः। यदा
 गच्छात्यसुनीतिमेतामथा देवानां वशनीर्भवाति। सूर्यं ते
 चक्षुर्गच्छतु वातमात्मा द्यां च गच्छ पृथिवीं च धर्मणा। अपो
 वा गच्छ यदि तत्र ते हितमोषधीषु प्रतितिष्ठा शरीरैः। अजो
 भागस्तपसा तं तपस्व तं ते शोचिस्तपतु तं ते अर्चिः। यास्ते
 शिवास्तनुवो जातवेदस्ताभिर्वहेम९ सुकृतां यत्र लोकाः। अयं
 वै त्वमस्मादधि त्वमेतदयं वै तदस्य योनिरसि। वैश्वानरः
 पुत्रः पित्रे लोककृञ्जातवेदो वहैम९ सुकृतां यत्र लोकाः॥४॥

विद्वानभ्याववृत्त्वाभिमांतीर्जयेम शरीरैश्चत्वारि च॥१॥ [१]

य एतस्य पथो गोप्तास्तेभ्यः स्वाहा य एतस्य पथो

रक्षितारस्तेभ्यः स्वाहा य एतस्य पृथोभिः रक्षितारस्तेभ्यः
 स्वाहाऽऽख्यात्रे स्वाहाऽपारख्यात्रे स्वाहाऽभिलालपते
 स्वाहाऽपलालपते स्वाहाऽग्नये कर्मकृते स्वाहा यमत्र
 नाधीमस्तस्मै स्वाहा। यस्त इध्मं जभरत्सिष्विदानो मूर्धानं
 वात तपते त्वाया। दिवो विश्वस्मात्सीमघायत उरुष्यः।
 अस्मात्त्वमधि जातोऽसि त्वदयं जायतां पुनः। अग्नये
 वैश्वानराय सुवर्गाय लोकाय स्वाहा॥५॥

य एतस्य त्वत्पञ्च॥२॥ [२]

प्र केतुना बृहता भ्रात्यग्निराविर्विश्वानि वृषभो रौरवीति।
 दिवश्चिदन्तादुप मामुदानडुपामुपस्थे महिषो ववर्ध। इदं
 त एकं पर ऊत एकं तृतीयेन ज्योतिषा संविशस्व।
 संवेशनस्तनुवै चारुरेधि प्रियो देवानां परमे सधस्थे। नार्के
 सुपूर्णमुप यत्पतन्तः हृदा वेनन्तो अभ्यचक्षत त्वा। हिरण्यपक्षं
 वरुणस्य दूतं यमस्य योनौ शकुनं भुरण्युम्। अतिद्रव सारमेयौ
 श्वानौ चतुरक्षौ शबलौ साधुना पथा। अथा पितृन्त्सुविदत्राः
 अपीहि यमेन ये संधमादं मदन्ति। यौ ते श्वानौ यमरक्षितारौ

चतुरक्षौ पथिरक्षीं नृचक्षसा। ताभ्यां राजन्परि देह्येनः
स्वस्ति चास्मा अनमीवं च धेहि॥६॥

उरुणसावसुतृपावुलुम्बलौ यमस्य दूतौ चरतो वशां अनु।
तावस्मभ्यं दृशये सूर्याय पुनर्दत्ता वसुमद्येह भद्रम्। सोम
एकैभ्यः पवते घृतमेक उपासते। येभ्यो मधु प्रधावति
तांश्चिदेवापि गच्छतात्। ये युध्यन्ते प्रधनेषु शूरांसो ये
तनुत्यजः। ये वा सहस्रदक्षिणास्तांश्चिदेवापि गच्छतात्।
तपसा ये अनाधृष्यास्तपसा ये सुवर्गताः। तपो ये चक्रिरे
महत्तांश्चिदेवापि गच्छतात्। अश्मन्वती रेवतीः सः
रभध्वमुत्तिष्ठत प्रतरता सखायः। अत्रां जहाम ये असन्नशेवाः
शिवान् वयमभि वाजानुत्तरेम॥७॥

यद्वै देवस्य सवितुः पवित्रं सहस्रधारं विततमन्तरिक्षे।
येनापुनादिन्द्रमनार्तमात्यै तेनाहं मां सर्वतनुं पुनामि। या
राष्ट्रात्पन्नादप यन्ति शाखा अभिमृता नृपतिमिच्छमानाः।
धातुस्ताः सर्वाः पवनेन पूताः प्रजयास्मान्नय्या वर्चसा
संसृजाथ। उद्वयं तमसस्परि पश्यन्तो ज्योतिरुत्तरम्। देवं

दे॒व॒त्रा सूर्य॒मग॑न्म॒ ज्योति॑रुत्त॒मम् । धा॒ता पु॑नातु सवि॒ता पु॑नातु ।
अ॒ग्नेस्तेज॑सा॒ सूर्य॑स्य॒ वर्च॑सा ॥ ८ ॥

धेह्युत्तरेमाष्टौ च ॥ ३ ॥

[३]

यन्ते॑ अ॒ग्निम॑म॒न्थाम॑ वृष॒भाये॑व॒ पक्त॑वे । इ॒मन्त॑ꣳ श॒मयाम॑सि
क्षी॒रेण॑ चोद॒केन॑ च । यन्त्वम॑ग्ने स॒मद॑ह॒स्त्वमु॑ निर्वा॒पया॑ पुनः ।
क्या॒म्बूर॑त्र जायतां पाकदूर्वा व्य॑ल्कशा । शी॒ति॒के शी॒ति॒काव॑ति
ह्लादु॑के॒ ह्लादु॑कावति । म॒ण्डूक्या॑ सुसङ्ग॒मये॑मꣳ स्व॑ग्निꣳ श॒मय॑ ।
शं ते॑ धन्व॒न्या आपः॑ श॒मु ते॑ सन्त्व॒नूक्याः॑ । शं ते॑ समु॒द्रिया॑
आपः॑ श॒मु ते॑ सन्तु॒ वर्ष्वाः॑ । शं ते॒ स्रव॑न्तीस्त॒नुवे॑ श॒मु ते॑ सन्तु॒
कूप्याः॑ । शन्ते॑ नीहा॒रो व॑र्षतु श॒मु पृ॒ष्वाऽव॑शीयताम् ॥ ९ ॥

अव॑ सृज॒ पुन॑र॒ग्ने पि॒तृभ्यो॑ यस्तु आहु॑त॒श्चर॑ति स्व॒धाभिः॑ ।
आयु॑र्वसान् उप॑ यातु शेषꣳ सङ्ग॑च्छतां त॒नुवा॑ जातवेदः ।
सङ्ग॑च्छस्व पि॒तृभिः॑ सꣳ स्व॒धाभिः॑ समि॑ष्टापूर्तेन॑ पर॒मे व्यो॑मन् ।
यत्र॑ भूम्यै॑ वृणसे॒ तत्र॑ गच्छ॒ तत्र॑ त्वा दे॒वः स॑वि॒ता द॑धातु ।
यत्ते॑ कृष्णः शंकु॑न आ॒तुतो॑द॒ पिपी॑लः सर्प॒ उ॒त वा॒ श्वाप॑दः ।
अ॒ग्निष्ट॑द्वि॒श्वद॑नृ॒णं कृ॑णोतु सोम॑श्च॒ यो ब्रा॑ह्म॒णमा॑वि॒वेश॑ ।

उत्तिष्ठतस्तनुव॑ ५ सम्भर॑स्व मेह गात्र॑मव॑हा मा शरी॑रम्।
 यत्र॑ भूम्यै॑ वृण॑से तत्र॑ गच्छ॑ तत्र॑ त्वा दे॒वः संवि॒ता द॑धातु।
 इ॒दं त॒ एकं॑ प॒र ऊ॑त॒ एकं॑ तृतीये॑न॒ ज्योति॑षा॒ संवि॑शस्व।
 संवेश॑नस्तनुवै॑ चारु॑रेधि प्रि॒यो दे॒वानां॑ पर॒मे स॒धस्थे॑। उत्तिष्ठ॑
 प्रेहि॑ प्र॒द्रवौकः॑ कृणु॑ष्व पर॒मे व्यो॑मन्। य॒मेन॒ त्वं य॒म्या
 संवि॑दानोत्तम॒न्नाक॑मधि॑ रोहे॒मम्। अश्म॑न्वती रेवती॒र्यद्वे॑ दे॒वस्य॑
 सवि॑तुः प॒वित्रं॑ या रा॒ष्ट्रात्प॒न्नादु॒द्वयं॑ तम॑सस्पर्शि॑ धा॒ता पु॑नातु।
 अ॒स्मात्त्वमधि॑ जा॒तोऽसि॑ त्वद॒यं जा॑यतां पु॒नः। अ॒ग्नये॑
 वैश्वान॒राय॑ सुव॒र्गाय॑ लो॒काय॑ स्वाहा॑॥१०॥

अवशीयता५ सधस्थे पञ्च च॥४॥

[४]

आया॑तु दे॒वः सु॒मना॑भिरू॒तिभि॑र्य॒मो ह॑वे॒ह प्र॑य॒ताभि॑र॒क्ता।
 आसी॑दता५ सुप्र॑यते॒ह ब॑र्हिष्य॒र्जाय॑ जा॒त्यै म॑म॒ शत्रु॑हत्यै॑।
 य॒मे इ॒व य॑त॒माने॑ यदै॒तं प्र॒वा॑म्भर॒न्मानु॑षा दे॒वय॑न्तः। आसी॑दत५
 स्व॒मु लो॒कं वि॑दाने॒ स्वास॑स्थे भ॑वत॒मिन्द॑वे नः। य॒माय॑ सोम॑५
 सुनु॑त य॒माय॑ जुहु॒ता ह॒विः। य॒म५ हं य॒ज्ञो ग॑च्छत्य॒ग्निदू॑तो
 अ॒रङ्क॑तः। य॒माय॑ घृ॒तव॑द्ध॒विर्जु॑होत॒ प्र च॑ तिष्ठत। स नो॑

दे॒वेष्वाय॑मद्दी॒र्घमा॑युः प्र जी॒वसे॑। य॒माय॑ म॒धुम॑त्तम् ५ राज्ञे॑ ह॒व्यं
जु॑होतन। इ॒दं नम॑ ऋषि॑भ्यः पूर्॒वजे॑भ्यः पूर्॒वेभ्यः॑ प॒थिकृ॑द्भ्यः॥११॥

योऽस्य॑ कौ॒ष्ठ्यं जग॑त् पार्थि॒वस्यै॑कं इ॒द्वशी॑। य॒मं भ॑ङ्ग्य॒श्रवो॑ गा॒य
यो रा॒जा॒नप॑रो॒ध्यः। य॒मङ्गाय॑ भ॒ङ्ग्य॒श्रवो॑ यो रा॒जा॒नप॑रो॒ध्यः।
येना॒पो न॒द्यो ध॑न्वा॒नि येन॑ द्यौः पृ॒थि॒वी दृ॒ढा। हि॒र॒ण्य॒क॒क्ष्यान्
सु॒धुरा॑न् हि॒र॒ण्य॒क्षान॑यः श॒फान्। अ॒श्वान॑न॒श्यतो॑ दा॒नं य॒मो
रा॒जाभि॑ तिष्ठ॑ति। य॒मो दा॑धार पृ॒थि॒वीं य॒मो वि॒श्वमि॑दं
जग॑त्। य॒माय॑ स॒र्वमि॑त्र॒स्थे यत् प्रा॑ण॒द्वायु॑र॒क्षित॑म्। यथा॑ प॒ञ्च
यथा॑ षड॒था प॑ञ्च द॒शर्ष॑यः। य॒मं यो वि॑द्या॒त्स ब्रू॑याद्य॒थैक
ऋषि॑र्वि॒जान॑ते॥१२॥

त्रि॒क॒द्रुके॑भिः पत॑ति षडु॒र्वीरि॑क॒मिद्व॑हत्। गा॒य॒त्री त्रि॑ष्टु॒च्छन्दा॑सि॒
सर्वा॑ ता य॒म आ॑हि॒ता। अ॒हर॑ह॒र्नय॑मानो गाम॒श्वं पु॑रु॒षं जग॑त्।
वै॒व॒स्वतो॑ न तृ॒प्यति॑ प॒ञ्चभि॑र्मान॒वैर्य॑मः। वै॒व॒स्वते॑ वि॒विच्य॑न्ते॒ यमे॑
रा॒ज॒नि ते ज॒नाः। ये चे॒ह स॒त्येने॑च्छन्ते॒ य उ॒ चानृ॑तवादि॒नः। ते
रा॒ज॒न्नि॒ह वि॒विच्य॑न्तेऽथा य॑न्ति त्वा॒मुप॑। दे॒वाश्च॑ ये न॑म॒स्यन्ति॑
ब्रा॒ह्म॒णाश्चाप॑चित्य॑ति। यस्मि॑न्वृ॒क्षे सु॑प॒ला॒शे दे॒वैः स॒म्पिब॑ते

यमः। अत्रा नो वि॒श॒पतिः पि॒ता पुं॒रा॒णा अनु॒वे॒नति॥१३॥

पृथि॒कृ॒च्छो वि॒जान॒तेऽनु॒ वे॒नति॥५॥

[५]

वै॒श्वान॒रे ह॒विरि॒दं जु॒होमि सा॒हस्र॒मुत्स॑ श॒तधा॒रमे॒तम्।
तस्मि॑न्नेष पि॒तरं पि॒ताम॒हं प्र॒पिता॒महं बिभ॑र॒त्पि॒न्वमा॒ने।
द्र॒प्सश्च॑स्क॒न्द पृथि॒वीमनु॑ द्यामि॒मं च॒ योनि॑मनु॒ यश्च॒ पूर्वः॑। तृ॒तीयं॒
योनि॑मनु॒ स॒श्वर॑न्तं द्र॒प्सं जु॒होम्यनु॑ स॒प्त हो॒त्राः। इ॒मं स॑मु॒द्रं
श॒तधा॒रमु॒त्सं व्य॑च्यमा॒नं भु॒व॑नस्य॒ मध्ये॑। घृ॒तं दु॒हा॒नाम॒दि॒तिं
ज॒नाया॒ग्ने मा हि॑सीः पर॒मे व्यो॑मन्। अपे॑त॒ वी॒त वि॒ चं
स॒र्प॒तातो॒ येऽत्र॒ स्थ पुं॒रा॒णा ये च॒ नू॒त॒नाः। अ॒हो॒भि॒र॒द्भि॒र॒क्तु॒भि॒
र्व्य॑क्तं य॒मो द॑दा॒त्वव॒सान॑म॒स्मै। स॒वि॒तै॒तानि॒ शरी॑राणि पृथि॒व्यै
मा॒तुरु॒प॒स्थ आ॑द॒धे। तेभि॑र्यु॒ज्यन्ता॑म॒घ्नि॒याः॥१४॥

शु॒नं वा॒हाः शु॒नं ना॒राः शु॒नं कृ॑षतु लाङ्ग॑लम्। शु॒नं व॑र॒त्रा
ब॑ध्यन्ता॒ं शु॒नम॑ष्ट्रामु॒दिङ्ग॑य शु॒ना॑सी॒रा शु॒नम॑स्मासु॒ धत्त॑म्।
शु॒ना॑सी॒रा वि॒मां वा॒चं यद्वि॑वि च॑क्रथुः प॒यः। तेने॒मामु॑पं
सि॒श्वत॑म्। सी॒ते व॒न्दा॑म॒हे त्वा॒ऽर्वा॒ची सु॒भगे॑ भ॒वा यथा॑
नः सु॒भगा॑ स॒सि यथा॑ नः सु॒फला॑ स॒सि। स॒वि॒तै॒तानि॒

शरीराणि पृथिव्यै मातुरुपस्थ आदधे। तेभिरदिते शं भव।
विमुच्यध्वमघ्निया देवयाना अतारिष्म तमसस्पारमस्य।
ज्योतिरापाम सुवर्गन्म॥१५॥

प्र वाता वान्ति पतयन्ति विद्युत उदोषधीर्जिहते पिन्वते सुवः।
इरा विश्वस्मै भुवनाय जायते यत्पर्जन्यः पृथिवीः रेतसाऽवति।
यथा यमाय हार्म्यमवपन्पञ्च मानवाः। एवं वपामि हार्म्यं
यथासाम जीवलोके भूरयः। चितः स्थ परिचित ऊर्ध्वचितः
श्रयध्वं पितरो देवता। प्रजापतिर्वः सादयतु तया देवतया।
आप्यायस्व सन्ते॥१६॥

अघ्निया अंगन्म सप्त च॥६॥ [६]

उत्ते तन्नोमि पृथिवीं त्वत्परीमं लोकं निदधन्मो अहः
रिषम्। एताः स्थूणां पितरो धारयन्तु तेऽत्रा यमः सादनात्ते
मिनोतु। उपसर्प मातरं भूमिमेतामुरुव्यचसं पृथिवीः
सुशेवाम्। ऊर्णम्रदा युवतिर्दक्षिणावत्येषा त्वा पातु निर्ऋत्या
उपस्थे। उद्धञ्चस्व पृथिवि मा विबाधिथाः सूपायनास्मै भव
सूपवञ्चना। माता पुत्रं यथासिचाभ्येनं भूमि वृणु। उद्धञ्चमाना

पृथिवी हि तिष्ठसि सहस्रं मितु उप हि श्रयन्ताम्। ते
 गृहासो मधुश्चुतो विश्वाहास्मै शरणाः सन्त्वत्र। एणीर्धाना
 हरिणीरर्जुनीः सन्तु धेनवः। तिलवत्सा ऊर्जमस्मै दुहाना
 विश्वाहा सन्त्वनपस्फुरन्तीः॥१७॥

एषा ते यमसादने स्वधा निर्धायते गृहे। अक्षितिर्नाम ते
 असौ। इदं पितृभ्यः प्रभरेम बर्हिर्देवेभ्यो जीवन्तु उत्तरं भरेम।
 तत्त्वमारोहासो मेघ्यो भवं यमेन त्वं यम्या संविदानः। मा
 त्वा वृक्षौ सम्बाधिष्ठां मा माता पृथिवि त्वम्। पितृन् ह्यत्र
 गच्छास्येधांसं यमराज्यै। मा त्वा वृक्षौ सम्बाधेथां मा माता
 पृथिवी मही। वैवस्वतः हि गच्छासि यमराज्ये विराजसि।
 नळं प्लवमारोहैतं नळेन पथोऽन्विहि। स त्वं नळप्लवो भूत्वा
 सन्तरं प्रतरोत्तरं॥१८॥

सवितैतानि शरीराणि पृथिव्यै मातुरुपस्थ आदधे। तेभ्यः
 पृथिवि शं भवा। षड्वोता सूर्य ते चक्षुर्गच्छतु वातमात्मा द्यां
 च गच्छ पृथिवीं च धर्मणा। अपो वां गच्छ यदि तत्र ते
 हितमोषधीषु प्रतितिष्ठा शरीरैः। परं मृत्यो अनुपरेहि पन्थां

यस्ते स्व इतरो देवयानात्। चक्षुष्मते शृण्वते ते ब्रवीमि मा
 नः प्रजा५ रीरिषो मोत वीरान्। शं वातः श५ हि ते घृणिः
 शर्मु ते सन्त्वोषधीः। कल्पन्तां मे दिशः शग्माः। पृथिव्यास्त्वा
 लोके सादयाम्यमुष्य शर्मासि पितरो देवता। प्रजापतिस्त्वा
 सादयतु तया देवतया। अन्तरिक्षस्य त्वा दिवस्त्वा दिशां त्वा
 नाकस्य त्वा पृष्ठे ब्रध्नस्य त्वा विष्टपे सादयाम्यमुष्य शर्मासि
 पितरो देवता। प्रजापतिस्त्वा सादयतु तया देवतया॥१९॥

अपूपवान्घृतवाङ्श्चरुरेह सीदतूत्तभुवन् पृथिवीं द्यामुतोपरि।
 योनि॒कृतः पथि॒कृतः सपर्य॑त॒ ये दे॒वानां॑ घृतभा॒गा इ॒ह स्थ।
 ए॒षा ते यम॒साद॑ने स्व॒धा निधी॑यते गृहेऽसौ। दशाक्षरा॑
 ता५ रक्ष॑स्व तां गोपाय॑स्व तां ते परि॑ददामि तस्यां
 त्वा मा द॑भन्पितरो देवता। प्रजापतिस्त्वा सादयतु तया
 देवतया। अपूपवाञ्छृतवान् क्षीर॒वान्दधि॑वान्मधु॒माङ्श्चरुरे॑ह
 सीदतूत्तभुवन् पृथिवीं द्यामुतोपरि। योनि॒कृतः पथि॒कृतः
 सपर्य॑त॒ ये दे॒वानां॑ शृतभा॒गाः क्षीर॒भागा॑ दधि॒भागा॑ मधु॒भागा॑
 इ॒ह स्थ। ए॒षा ते यम॒साद॑ने स्व॒धा निधी॑यते गृहेऽसौ।

श॒ताक्ष॑रा स॒हस्राक्ष॑रायुताक्ष॑राऽच्यु॑ताक्ष॒रा तां रक्ष॑स्व तां
गो॑पायस्व तां ते परि॑ददामि तस्यां त्वा मा द॑भन्पि॒तरौ दे॒वता॑।
प्र॒जाप॑तिस्त्वा सादयतु॒ तया दे॒वत॑या॥२०॥

अन॑पस्फुरन्तीरु॒त्तरं दे॒वत॑या द्वे च॥७॥ [७]

ए॒तास्ते॑ स्व॒धा अ॒मृताः॑ करोमि॒ यास्ते॑ धा॒नाः प॑रि॒किरा॒म्यत्र॑।
तास्ते॑ य॒मः पि॒तृभिः॑ संवि॒दानोऽत्र॑ धे॒नूः का॑म॒दुघाः॑ करोतु।
त्वा॒मर्जु॑नौष॒धीनां॑ पयो॑ ब्र॒ह्माण॒ इद्वि॑दुः। तासां॑ त्वा म॒ध्यादा॑ददे
च॒रुभ्यो॑ अपि॑धातवे। दूर्वा॑णां स्त॒म्बमा॑ह॒रैतां प्रि॒यत॑मां
मम॑। इ॒मान्दि॑शं मनु॒ष्याणां॑ भूयि॒ष्ठानु॑ वि रो॑हतु। काशा॑नां
स्त॒म्बमा॑ह॒र रक्ष॑सामप॑हत्यै। य ए॒तस्यै॑ दि॒शः प॒राभ॑वन्नघा॒यवो॑
यथा॒ तेना॑भ॒वान्पुनः॑। द॒र्भाणां॑ स्त॒म्बमा॑ह॒र पि॒तृणा मोष॑धीं
प्रि॒याम्। अ॒न्वस्यै॑ मूलं जी॒वा॒दनु॑ काण्ड॒मथो॑ फल॑म्॥२१॥

लो॒कं पृ॑ण ता अ॒स्य सू॑द॒दोह॑सः। शं वा॒तः शं हि॑ ते घृ॒णिः श॑मुं
ते स॒न्त्वोष॑धीः। कल्प॑न्तां ते दि॒शः सर्वाः॑। इ॒दमे॒व मेतो॑प॒रा
मा॒र्तिमा॑राम॒ काश्च॑न। तथा॒ तद॑श्चि॒भ्यां कृ॑तं मि॒त्रेण॑ वरु॒णेन॑
च। व॒रणो वा॑रयादि॒दन्दे॒वो वन॑स्पतिः। आ॒र्त्यै निर्ऋ॑त्यै द्वेष्ठा॑च्च

वनस्पतिः। विधृतिरसि विधारयास्मदघा द्वेषांसि शमि
 शमयास्मदघा द्वेषांसि यव यवयास्मदघा द्वेषांसि। पृथिवीं
 गच्छान्तरिक्षं गच्छ दिवं गच्छ दिशो गच्छ सुवर्गच्छ सुवर्गच्छ
 दिशो गच्छ दिवं गच्छान्तरिक्षं गच्छ पृथिवीं गच्छापो वा
 गच्छ यदि तत्र ते हितमोषधीषु प्रतितिष्ठा शरीरैः। अश्मन्वती
 रेवतीर्यद्वै देवस्य सवितुः पवित्रं या राष्ट्रात्पन्नादुद्वयं तमसस्परि
 धाता पुनातु॥२२॥

फलं पुनातु॥८॥ [८]

आ रोहतायुर्जरसङ्गणाना अनुपूर्वं यतमाना यतिष्ठ। इह त्वष्टा
 सुजनिमा सुरत्नो दीर्घमायुः करतु जीवसे वः। यथाहान्यनुपूर्वं
 भवन्ति यथर्तव ऋतुभिर्यन्ति क्लृप्ताः। यथा न पूर्वमपरो
 जहात्येवा धातरायूषि कल्पयैषाम्। न हि ते अग्रे तनुवै
 क्रूरं चकार मर्त्यः। कपिर्बभस्ति तेजं पुनर्जरायु गौरिवा।
 अपं नः शोशुचदघमग्रे शुशुध्या रयिम्। अपं नः शोशुचदघं
 मृत्यवे स्वाहा। अनङ्वाहमन्वारभामहे स्वस्तये। स न इन्द्र
 इव देवेभ्यो वह्निः सम्पारणो भव॥२३॥

इ॒मे जी॒वा वि॒मृतै॒राव॑वर्ति॒न्नभू॑द्भ॒द्रा दे॒वहू॑तिं नो अ॒द्य।
 प्रा॒जो॒गामा॑नृ॒तये॒ हसा॑य॒ द्राघी॑य॒ आयुः॑ प्र॒तरा॑न्दधा॒नाः।
 मृ॒त्योः प॒दं यो॒पय॑न्तो॒ यदै॑म॒ द्राघी॑य॒ आयुः॑ प्र॒तरा॑न्दधा॒नाः।
 आ॒प्याय॑मानाः प्र॒जया॑ धने॒न शु॒द्धाः पू॒ता भ॑वथ य॒ज्ञिया॑सः।
 इ॒मं जी॒वेभ्यः॑ परि॒धिन्द॑धामि॒ मा नोऽनु॑ गा॒दप॑रो
 अर्ध॑मे॒तम्। श॒तजी॑वन्तु श॒रदः॑ पु॒रूची॑स्ति॒रो मृ॒त्युन्द॑द्ग॒हे
 प॑र्व॒तेन॑। इ॒मा ना॒री॒रवि॑ध॒वाः सु॒पत्नी॑रा॒ञ्जने॑न स॒र्पिषा॑
 संमृ॑शन्ताम्। अ॒न॒श्रवो॑ अन॒मी॒वाः सु॒शेवा॑ आ॒रोह॑न्तु॒ जन॑यो
 योनि॑म॒ग्रे। यदा॑ञ्ज॒नत्रै॑ककु॒दञ्जा॑तः॒ हिम॑व॒तस्परि॑। तेना॒मृत॑स्य॒
 मूले॑ना॒रा॒तीर्ज॑म्भयाम॒सि। यथा॑ त्वमु॒द्भि॒नत्स्यो॑षधे पृथि॒व्या
 अधि॑। ए॒वमि॑म उ॒द्भि॒न्दन्तु॑ की॒र्त्या यश॑सा ब्र॒ह्मव॑र्च॒सेन॑।
 अ॒जोऽस्य॑जा॒स्मद॑घा द्वे॒षाऽसि॑ य॒वोऽसि॑ य॒वया॑स्मद॒घा
 द्वे॒षाऽसि॑॥ २४॥

भव॒ ज॒म्भया॑म॒सि त्रीणि॑ च॥ १॥ [९]

अप॑ नः शोशु॑चद॒घम॑ग्रे शुशु॑ध्या र॒यिम्। अप॑ नः शोशु॑चद॒घम्।
 सु॒क्षेत्रि॒या सु॑गातु॒या व॑सू॒या च॑ यजामहे। अप॑ नः शोशु॑चद॒घम्।

प्रयद्वन्दिष्ठ एषां प्रास्माकांसश्च सूरयः। अपं नः शोशुचदधम्।
 प्रयदग्नेः सहस्वतो विश्वतो यन्ति सूरयः। अपं नः
 शोशुचदधम्। प्रयत्ते अग्ने सूरयो जायेमहि प्र ते वयम्। अपं
 नः शोशुचदधम्॥ २५॥

त्व९ हि विश्वतोमुख विश्वतः परिभूरसि। अपं नः शोशुचदधम्।
 द्विषो नो विश्वतोमुखाऽति नावेवं पारय। अपं नः शोशुचदधम्।
 स नः सिन्धुमिव नावयाति पर्षा स्वस्तये। अपं नः
 शोशुचदधम्। आपः प्रवणादिव यतीरपास्मत्स्यन्दतामधम्।
 अपं नः शोशुचदधम्। उद्वनादुदकानीवापास्मत्स्यन्दतामधम्।
 अपं नः शोशुचदधम्। आनन्दाय प्रमोदाय पुनरागाः
 स्वान्गृहान्। अपं नः शोशुचदधम्। न वै तत्र प्रमीयते गौरश्चः
 पुरुषः पशुः। यत्रेदं ब्रह्म क्रियते परिधिर्जीवनायकमपं नः
 शोशुचदधम्॥ २६॥

अधमघं चत्वारि च॥१०॥ [१०]

अपश्याम युवतिमाचरन्तीं मृताय जीवां परिणीयमानाम्।
 अन्धेन या तमसा प्रावृताऽसि प्राचीमवाचीमवयन्नरिष्ठै। मयैतां
 माऽस्तां भ्रियमाणा देवी सती पितृलोकं यदैषि। विश्ववारा

नभंसा संव्ययन्त्युभौ नो लोकौ पयसाऽऽवृणीहि। रयिष्ठामग्निं
मधुमन्तमूर्मिणमूर्जः सन्तं त्वा पयसोप स॑संदेम। स॑ रय्या
समु वर्चसा सचस्वा नः स्वस्तये। ये जीवा ये च मृता ये जाता
ये च जन्त्याः। तेभ्यो घृतस्य धारयितुं मधुधारा व्युन्दती।
माता रुद्राणान्दुहिता वसूनां स्वसादित्यानाममृतस्य नाभिः।
प्रणुवोचं चिकितुषे जनाय मागामनागामदितिं वधिष्ट।
पिबेतूदकं तृणान्यत्तु। ओमुत्सृजत॥२७॥

वधिष्ट द्वे च॥११॥ [११]

सुमङ्गलीरियं वधूरिमा॑ संमेत पश्यत । सौभाग्यमस्यै
दत्त्वायाथास्तं वि परेतन। इमां त्वमिन्द्र मीढ्वः सुपुत्रा॑
सुभगा॑ कुरु। दशा॑स्यां पुत्राना धेहि पतिमेकादशं कृधि॥
आवहन्ती वितन्वाना। कुर्वाणा चीरमात्मनः। वासा॑सि मम
गावश्च। अन्नपाने च सर्वदा। ततो मे श्रियमावह।

सन्त्वा॑ सिञ्चामि यजुषा॑ प्रजामायुर्धनं च॥ ॐ शान्तिः शान्तिः
शान्तिः॥

GitHub: <http://stotrasamhita.github.io> | <http://github.com/stotrasamhita>

Credits: <http://stotrasamhita.github.io/about/>